

Briselē, 2026. gada 5. jūnijā
(OR. en)

10151/26

PECHE 220
UK 114
N 43

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2026. gada 5. jūnijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2026) 271 final

Temats: KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
Zvejas ilgtspējīgums Eiropas Savienībā: pašreizējais stāvoklis un 2027.
gada ievirzes

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 271 final.

Pielikumā: COM(2026) 271 final

Briselē, 5.6.2026.
COM(2026) 271 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Zvejas ilgtspējīgums Eiropas Savienībā: pašreizējais stāvoklis un 2027. gada ievirzes

{SWD(2026) 145 final}

1. Ievads

Kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) mērķis ir nodrošināt to, ka zvejas darbības, pārvaldītas saskaņā ar ekosistēmā balstītu pieeju un atbilstīgi mērķim nodrošināt ekonomiskus un sociālus ieguvumus un nodarbinātību un veicināt pārtikas pieejamību, ilgtermiņā ir vidiski ilgtspējīgas¹.

Maksimālajā ilgtspējīgas ieguves apjomā apzvejoto zivju krājumu skaits ir pieaudzis². Tas liecina, ka ES zvejniecības sektora centieni palīdz sasniegt KZP ilgtermiņa mērķus, kamēr īstermiņa ieguvumi var pasliktināt krājumu stāvokli un līdz ar to – arī nākamās paaudzes zvejnieku izredzes. Tajā pašā laikā zvejniecība, lai arī nebūdamā vienīgais zivju krājumu ietekmējošais faktors^{3,4,5,6}, zvejas izraisīto zivju mirstību ietekmē ļoti būtiski, un tāpēc zvejošana ir jāierobežo, lai visi krājumi varētu pašreizējās un nākamās zvejnieku paaudzes labā atjaunoties.

Komisijas visaptverošajā KZP regulas izvērtējumā⁷ atzīmēts, ka kopumā zvejas izraisītā mirstība samazinās. Tomēr krājumu saglabāšanās stāvoklis biomasas izteiksmē, neraugoties uz dažiem pozitīviem signāliem reģionālā līmenī, caurmērā nav uzlabojies, kā gaidīts. Nepietiekama zvejas kapacitātes pielāgošana zivju krājumiem dažos flotes segmentos apvienojumā ar izkrāvumu samazināšanos vairākos jūras baseinos turpina negatīvi ietekmēt ienākumus un ilgtermiņā apdraud rentabilitāti. Stāvokli vēl vairāk saasina svārstīgās degvielas cenas, un flotu uzņēmējdarbības modeļu dekarbonizācijas mērķu vērienīgums joprojām atpaliek no iecerētā. Turklāt lēnais zivju krājumu atjaunošanās temps mazina zvejniecības sektora rentabilitāti vidējā un ilgā termiņā.

Līdz minimumam samazinot zvejas nelabvēlīgo ietekmi uz jūras vidi, tās dzīvotņu veidiem un sugām, tiek sargāts zvejošanas nestas labklājības pamatu pamats, un šis darbs ir jāturpina. Lai gan 2023. gada februāra Jūras rīcības plāns⁸ nav saistošs, tas tomēr ir šajā kontekstā nozīmīgs, arī kā tāds, kas palīdz likt lietā kopējās zivsaimniecības politikas un vides tiesību aktu sinerģiju.

Izvērtējumā norādīts arī tas, ka zvejniecības sektorā zaudēto darbvietau skaits kopš 2013. gada KZP reformas ir mazāks, nekā bija sagaidāms. Tajā pašā laikā vidējā alga sektorā nav augusi

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK (OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj>).

² [Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja \(ZZTEK\). Kopējās zivsaimniecības politikas snieguma uzraudzība \(STECF-Adhoc-26-01\).](#)

³ [Fitoplanktona biomasas un zooplanktona skaitliskuma izmaiņas.](#)

⁴ [Izšķīdušā skābekļa koncentrācijas jūras gultnes tuvumā.](#)

⁵ [Baltijas jūras stāvoklis 2023. gadā.](#)

⁶ [Vidusjūras kvalitātes stāvokļa ziņojums. Vidusjūras un tās piekrastes stāvoklis 2018.–2023. gadā.](#)

⁷ [Komisijas izvērtējums liecina par lēnu progresu zvejas ilgtspējas jomā un par nerimstošiem izaicinājumiem.](#)

⁸ [KOMISIJAS PAZINOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REGIONU KOMITEJAI. ES rīcības plāns par jūras ekosistēmu aizsargāšanu un atjaunošanu, lai zvejniecības būtu ilgtspējīgas un izturētspējīgas” \(COM\(2023\) 102 final\).](#)

gaidītajā tempā, kaut arī dažos flotes segmentos krājumu stāvokļa uzlabošanās un uzņēmējdarbības modeļu optimizēšanas rezultātā notikušais algu pieaugums ir ievērojams.

Šie ir daži no galvenajiem konstatējumiem, uz kuru pamata tiks izstrādāts gaidāmais zvejniecības un akvakultūras 2040. gada noredzējums⁹. Kopumā zvejnieku, arī mazapjoma zvejnieku, sociālekonomiskais stāvoklis ir jāuzlabo, padarot sektoru ienesīgāku un spējīgāku investēt flotes modernizēšanā un enerģētiskajā pārkārtošanā. Tas savukārt vairo sektora pievilcību jaunās paaudzes acīs. Turklāt ir svarīgi, lai izkraušanas pienākums tiktu pildīts efektīvāk.

Šis paziņojums ir par maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma (*MSY*) sasniegšanas sekmēm un par ES zvejas flotes stāvokli un informē par ES zvejniecību sociālekonomisko sniegumu, kā arī par izkraušanas pienākuma īstenošanu. Tādā veidā paziņojums apraksta, kāds ceļš ejams uz *MSY* mērķiem atbilstīgu zvejas iespēju sasniegšanu, lai ES tiesisko regulējumu skarošo diskusiju kontekstā nodrošinātu zvejniecības sektora konkurētspēju, noturību un ilgtspēju.

2. Maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma sasniegšanas sekmes

Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK) savā ikgadējā ziņojumā ir atjauninājusi par zivju krājumiem pieejamo informāciju¹⁰. Ziņojums rāda, ka ES zvejniecības turpina virzīties uz *MSY* mērķrādītāju sasniegšanu. Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai savā darbā jāturpina balstīties uz jau ielikto stingro zinātnisko pamatu un iedibināto pārvaldības kārtību.

Kaut arī kvotu un zvejas piepūles pārvaldības lēmumiem ir sekmes, tie vieni paši nespēj nodrošināt zivju krājumu ilgtspēju, un attiecīgajām ieinteresētajām personām ir jāizdara sava daļa darba, lai mīkstinātu klimata pārmaiņu, biodaudzveidības zuduma un piesārņojuma radīto trīskāršo planetāro krīzi, kura arvien vairāk ietekmē visus mūsu jūras baseinus. Zināmu ietekmi turklāt atstāj pašreizējais jūras ekosistēmas veselības stāvoklis – tas atzīmēts arī Eiropas Okeāna paktā¹¹ – un jūras temperatūras paaugstināšanās. Bez tam, lai nodrošinātu, ka zinātnisko ieteikumu pamats ir pēc iespējas labāks, dalībvalstīm ir jāiesniedz savi dati.

2024. gadā **Baltijas jūras, Ķeltu jūras un plašākā Ziemeļjūras** ekoreģionā turpinājās vidējās zvejas noslodzes tendence samazināties līdz ilgtspējīgam līmenim (no attiecīgi 49 %, 48 % un 73 % virs *MSY* atbilstošā zvejas izraisītās zivju mirstības mērķrādītāja (F_{MSY}) 2003. gadā līdz 39 %, 40 % un 5 % zem F_{MSY} mērķrādītāja 2023. gadā)¹². Biskajas līcī zvejnieki ir pielikuši ievērojamas pūles, lai zivju krājumus pārvaldītu ilgtspējīgi. Kā liecina ZZTEK 2022. gada ziņojums, šo centienu rezultātā attiecīgās zvejniecības nu jau vairākus gadus tiek pārvaldītas

⁹ [Zvejniecība un akvakultūra: 2040. gada noredzējums](#).

¹⁰ [ZZTEK. Kopējās zivsaimniecības politikas snieguma uzraudzība \(STECF-Adhoc-26-01\)](#).

¹¹ [COM\(2025\) 281 final](#).

¹² Detalizētu analīzi par F_{MSY} un zivju krājumu biomasas stāvokli visos jūras baseinos sk. pievienotā dienestu darba dokumenta 1. iedaļā.

saskaņā ar MSY ¹³. Tomēr, neraugoties uz zvejas noslodzes samazināšanos un zvejnieku pūliņiem, šķiet, ka lielākā skaitā krājumu biomasas pieaugums nav sasniedzams, un tas var būt saistīts arī ar citiem aspektiem, piemēram, ar nepatiesu ziņošanu. Tādējādi pastiprinās vajadzība pēc krājumus atjaunojošas trajektorijas, kas palielinātu zvejnieku ienākumus un ierobežotu ikgadējās zvejas kvotu svārstības.

Pēc vairākiem stāvokļa uzlabošanās gadiem 2024. gadā nedaudz palielinājās F_{MSY} Biskajas līcī un ūdeņos pie Pireneju pussalas, kā arī plašā teritorijā sastopamos krājumos. Lai gan Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā, Baltijas jūrā un Ķeltu jūrā zvejas izraisītās zivju mirstības rādītājs ir caurmērā uzlabojies, dažādi krājumi attīstās dažādos virzienos, un reizumis stāvokļa uzlabošanās aiz sevis slēpj citu krājumu stāvokļa pasliktināšanos. Turklāt gan krājuma papildināšanās, gan biomasas rādītāji uzrāda samazināšanās pazīmes. Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā visiem rādītājiem, izņemot F_{MSY} , ir tendence samazināties, un tas raisa bažas.

Vidusjūra un Melnā jūra ir mājvieta jauktu sugu zvejniecībām, kurās daudzi krājumi ir kopīgi ar trešām valstīm. Zvejas izraisītās zivju mirstības rādītājs atsevišķos krājumos tuvojās ilgtspējīgam līmenim, un 2022. gadā F_{MSY} bija sasnieguši 35 krājumi (t. i., 53 % novērtēto krājumu). Tomēr daudzi krājumi joprojām tiek apzvejoti ilgtnespējīgā apjomā. Ir jāturpina rīkoties, lai samazinātu zvejas izraisīto zivju mirstību un sasniegtu MSY mērķi. Tālab jāīsteno Vidusjūras rietumdaļas daudzgadu pārvaldības plāns (*West Med* daudzgadu plāns)¹⁴ un Vidusjūras Vispārējās zivsaimniecības komisijas (*GFCM*) stratēģija 2030. gadam.

2.1 Zvejas iespējas 2026. gadā

Zvejas iespējas ir pārvaldīto zvejniecību ilgtspējas ziņā svarīgs instruments. **Atlantijas okeānā, Baltijas jūrā un Skagerakā/Kategatā** zvejas iespējas visbiežāk tiek izteiktas ar nozvejas limitiem, kas zināmi arī kā kopējās pieļaujamās nozvejas (KPN). **Vidusjūras rietumdaļā** jauktu sugu zvejniecību pārvaldības sakarā zvejas iespējas tiek izteiktas galvenokārt ar zvejas piepūli, t. i., ar jūrā pavadāmo dienu skaitu, un papildinātas ar konkrētiem krājumiem piemērojamiem nozvejas limitiem un zvejas rīkiem. Pārējos **Vidusjūras apakšreģionos un Melnajā jūrā** zvejas iespējas (zvejas piepūles un nozvejas limiti) izriet no saistošiem lēmumiem, kurus reģionālā līmenī pieņēmusi *GFCM*.

Baltijas jūras krājumus vēl aizvien noslogo ne tik daudz zvejniecības kā citi avoti, un tas ir novedis pie ekosistēmu atteices un bioloģiskās daudzveidības degradēšanās. Lai gan **Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā** virkne krājumu ir attīstījusies labvēlīgā virzienā, Baltijas jūras zvejniecībām vajadzīga krājumus atjaunojoša trajektorija, kas uzlabotu zvejnieku sociālekonomisko stāvokli un samazinātu kvotu mainīgumu no gada gadā.

¹³ [Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja \(ZZTEK\). Kopējās zivsaimniecības politikas snieguma uzraudzība \(STECF-Adhoc-22-01\).](#)

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1022 (2019. gada 20. jūnijs), ar kuru izveido daudzgadu plānu zvejniecībām, kas izmanto bentiskos krājumus Vidusjūras rietumu daļā, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 508/2014 (OV L 172, 26.6.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

Laikā, kad Padome formulēja politisku vienošanos par 2026. gada zvejas iespējām, Komisija un astoņas Baltijas jūras reģiona dalībvalstis nāca klajā ar kopīgu paziņojumu¹⁵ par steidzamo nepieciešamību atjaunot Baltijas jūras zvejniecības. Paziņojuma sniedzējas vienojās, ka ir jālūdz Starptautiskajai Jūras pētniecības padomei (*ICES*) savā ikgadējā ieteikumā par katru konkrēto krājumu iekļaut dažāda ilguma scenārijus, kas ļautu krājumu atjaunot līdz vajadzīgajam biomasas līmenim¹⁶. Šādā ieteikumā būtu jāņem vērā krājumu bioloģiskās īpašības un jānorāda, kādi nozvejas apjomi ir pieņemami katrā attiecīgajā krājuma atjaunošanās posmā¹⁷. Līdzīga pieeja būtu jāizmanto attiecībā uz Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļas zvejniecībām, kurām krājumus atjaunojošu trajektoriju būtu lietderīgi noteikt, lai zvejnieki varētu uzlabot savu sociālekonomisko stāvokli un gūt labākus ienākumus no zvejas darbībām.

Attiecībā uz **Vidusjūras rietumdaļu** kopš 2025. gada 1. janvāra piemēro uz demersālajiem krājumiem vērsta *West Med* daudzgadu plāna pastāvīgā posma noteikumus, kuru mērķis ir sasniegt un uzturēt *MSY*. Pamatojoties uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem, Komisija turklāt ierosināja uz 2026. gadu vēl vairāk samazināt traleru un āķu jēdu kuģu zvejas piepūli, kā arī dziļūdens garneļu un ar tīkliem nozvejota heka nozvejas limitus. Lai atbalstītu ilgtspējīgas labas prakses un palīdzētu atjaunot krājumus, Komisija ierosināja 2026. gadā turpināt stiprināt kompensācijas mehānismu, kas kopš 2022. gada Vidusjūras rietumdaļā iedibināts, lai mudinātu veikt tālākus brīvprātīgus pasākumus (piemēram, prasīt lielāku selektivitāti un noteikt zvejas aizlieguma apgabalus), kuri 2025. gada kopējās zvejas piepūles robežās dod kuģiem tiesības uz zvejas dienu atgūšanu. Tomēr Komisija iebilda pret Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomē 2025. gada decembrī panākto politisko vienošanos, jo tā neatbilda Komisijas priekšlikumam, kura pamatā bija zinātniskais ieteikums. Komisijai ir bažas par īstenošanas pasākumu ietekmi uz krājumu atjaunojošajām trajektorijām šajā jūras baseinā. ES finansējums paliek pieejams, lai atbalstītu sektora pāriešanu uz kompensācijas shēmā paredzētām ilgtspējīgākām praksēm, it īpaši saistībā ar degvielas cenu svārstīgumu, kurš tālāk apdraud flotu uzņēmējdarbības modeli.

Ar 2026. gada zvejas iespēju palīdzību ES ir turpinājusi īstenot saistītos pasākumus, kas izriet no *GFCM* daudzgadu plāniem, kā arī no nesējajiem *GFCM* lēmumiem attiecībā uz mazo pelaģisko sugu un demersālajiem krājumiem Adrijas jūrā un akmeņplekstes un brētliņas krājumiem Melnajā jūrā.

2.2 Vienošanās ar Norvēģiju, Apvienoto Karalisti un citām piekrastes valstīm

Par aptuveni 120 KPN, ko pārvalda divpusēji ar Apvienoto Karalisti vai Norvēģiju un trīspusēji ar abām šīm valstīm, starp ES un minētajām valstīm attiecībā uz 2026. gadu tika laikus panāktas vienošanās, kuras pamatojās uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem

¹⁵ [Paziņojumi, kas pievienoti priekšlikumam Padomes regulai, ar ko uz 2026. gadu nosaka konkrētu zivju krājumu un zivju krājumu grupu zvejas iespējas, kuras piemērojamas Baltijas jūrā, un attiecībā uz dažām zvejas iespējām groza Regulu \(ES\) 2025/202.](#)

¹⁶ [2026. gada vienošanās par zvejas iespējām Baltijas jūrā.](#)

¹⁷ [Komisija – Baltijas jūras zvejniecību un vides problemātikas risinātāju pirmajās rindās.](#)

ieteikumiem, vienlaikus ņemot vērā sociālekonomiskos apsvērumus. Vairums KPN tika noteiktas atbilstīgi *MSY*, ja vien attiecīgs ieteikums bija pieejams. Astoņu krājumu gadījumā *ICES* ieteica nulles apjoma nozveju. Lai jauktu sugu zvejniecībās nepieļautu t. s. kritiskās sugas situāciju, puses vienojās šiem krājumiem noteikt mazas KPN, kas izmantojamas tikai piezvejām. Ņemot vērā *ICES* ieteikumu, ES un Apvienotā Karaliste vienojās siļķei Ķeltu jūrā uz 2026. gadu noteikt zinātniskā monitoringa KPN.

ES un Apvienotās Karalistes divpusēji apspriestajos zinātniskajos ieteikumos par Ķeltu jūru, Īrijas jūru un Lamanšu norādīts, ka vairāki galvenie krājumi, to vidū mencas, pikšas, merlanga, jūrasmeles un jūras zeltplekstes krājumi, atrodas ārpus drošām bioloģiskajām robežām, un tas ietekmē šo krājumu spēju atjaunoties un samazina zvejas iespējas. Par atbildi ES un Apvienotā Karaliste vienojās veikt virkni korektīvu pasākumu, kuru mērķis ir uzlabot krājumu stāvokli, piemēram, pastiprinot zvejas rīku selektivitāti, prasot palielināt linuma acs izmēru un par obligātu nosakot selektivitātes ierīču izmantošanu Norvēģijas omāra zvejniecībās. Šādā iznākumā liela nozīme bija ES un Apvienotās Karalistes Specializētajā zvejniecības komitejā paveiktajam darbam.

Attiecībā uz trīspusēji pārvaldītiem krājumiem Ziemeļjūrā vairums ES, Norvēģijai un Apvienotajai Karalistei kopīgo krājumu uzrāda pozitīvu tendenci. Puses vienojās par tādām 2026. gada KPN, kas visiem krājumiem ir saskaņā ar *MSY* ieteikumu vai ar saskaņotām ilgtermiņa pārvaldības stratēģijām. Turklāt puses pieņēma ziemeļu šelfa krājuma mencu atjaunojošus atbalsta pasākumus, to vidū pārskatītus sezonālos zvejas aizliegumus un reāllaika zvejas aizlieguma (*RTC*) shēmas korekcijas, kas piemērojamas no 2026. gada. Puses vienojās arī par jaunu pārvaldības modeli un ilgtermiņa pārvaldības stratēģiju attiecībā uz siļķi Ziemeļjūrā, tādējādi nodrošinot sektoram lielāku paredzamību un stiprinot šā krājuma pārvaldīšanas ilgtspēju.

Divpusējās apspriedēs ar Norvēģiju *RTC* sistēma attiecībā uz ziemeļu garneli 3.a rajonā un 4.a rajona austrumu daļā tika pārskatīta, lai palīdzētu atjaunot krājuma biomasu, kas vēl aizvien ir ārpus drošām bioloģiskām robežām.

Attiecībā uz putasu un Ziemeļatlantijas siļķi (abi krājumi ir plaši izplatīti viscaur Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā) piekrastes valstis un zvejojošās puses (ES, Apvienotā Karaliste, Norvēģija, Islande, Fēru salas, Grenlande un – Ziemeļatlantijas siļķes gadījumā – arī Krievijas Federācija) vienojās kopējās KPN 2026. gadam noteikt saskaņā ar *ICES* ieteikumu. Panākt vienošanos par makreles 2026. gada KPN izrādījās sarežģīti. Decembrī Apvienotā Karaliste, Norvēģija, Islande un Fēru Salas vienojās par KPN, kas par 71 % lielāka nekā *ICES* ieteiktā. ES 2025. gada decembrī noteica provizorisks, ar *ICES* ieteikumu saskaņīgu KPN. Lai atjaunotu vienlīdzīgu konkurenci apstākļus un ņemot vērā to, ka nosauktās piekrastes valstis savu lēmumu par KPN apjomu mainīt neplānoja, 2026. gada martā¹⁸ ES pieskaņojās šo citu

¹⁸ Padomes Regula (ES) 2026/786 (2026. gada 30. marts), ar kuru groza Regulu (ES) 2026/249, ar ko 2026., 2027. un 2028. gadam nosaka konkrētu zivju krājumu zvejas iespējas, kuras piemērojamas Savienības ūdeņos un – attiecībā uz Savienības zvejas kuģiem – konkrētos ūdeņos, kas nav Savienības ūdeņi (OV L, 2026/786, 31.3.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/786/oj>).

piekrastes valstu pieņemtajam KPN apjomam. Turklāt attiecībā uz makreli un putasu ES intensīvi centās vienoties par visaptverošu kopīgas izmantošanas kārtību, taču sekmīgu iznākumu panākt neizdevās.

Tā kā visaptveroša kopīgas izmantošanas kārtība nav izstrādāta un dažas piekrastes valstis rīkojas vienpusēji, arī nosakot pārmērīgus starpgadu pārcēlumus, piekrastes valstu un zvejojošo pušu vienpusējo kvotu summa joprojām pārsniedz kopējo KPN. Tas turpina apdraudēt attiecīgo krājumu ilgtspēju. Komisija turpinās ES vārdā aktīvi iesaistīties diskusijās ar citām piekrastes valstīm, lai visaptverošu kopīgas izmantošanas kārtību, kas palīdzētu šos krājumus pārvaldīt ilgtspējīgi, varētu izveidot.

3. Dalībvalstu flotu zvejas kapacitātes un zvejas iespēju līdzsvars

Dalībvalstīm savas flotes jānotur valstij noteiktās maksimālās pieļaujamās kuģu kapacitātes robežās (bruto tilpības (GT) un dzinēju jaudas (kW) izteiksmē). Dalībvalstīm, kuru flotēs ir segmenti ar pierādītu līdzsvara neesību¹⁹, jāiesniedz rīcības plāni, kas nosaka korekcijas mērķrādītājus un līdzsvara panākšanai paredzētus instrumentus ar skaidriem īstenošanas termiņiem.

Tomēr maksimāli pieļaujamās kapacitātes ievērošana pati par sevi nenodrošina to, ka dalībvalstu zvejas flotes ir līdzsvarā ar pieejamajām zvejas iespējām vai darbojas ilgtspējīgi.

Lai novērtētu, vai flote ir līdzsvarā, izmanto dažādus parametrus. Dalībvalstis tiek aicinātas katru gadu aprēķināt noteiktus bioloģiskos, ekonomiskos un tehniskos parametrus un iegūtos rezultātus salīdzināt ar standartvērtībām.

Dalībvalstu zvejas flotu lielums turpina sarukt. Kuģu skaita, to bruto tilpības un dzinēja jaudas samazinājums 2025. gadā bija attiecīgi ap 0,95 %, 1,8 % un 1,06 %²⁰ un aptvēra 68 910 kuģu, 1 223 500 GT un 5 008 627 kW. ES zvejas flotes pastāvīgā samazināšana atspoguļo gan politikas virzītu strukturālu pielāgošanos, gan stāvokļa saskaņošanu ar ekonomiskajām interesēm, un tās mērķis ir uzlabot efektivitāti, rentabilitāti un konkurētspēju.

Kapacitāti, kas no flotes izņemta ar publisko atbalstu, nedrīkst aizstāt²¹.

No ES kontinentālo floti veidojošajiem 525 flotes segmentiem 209 gadījumos vismaz viens bioloģiskais indikators nebija līdzsvarā (bija sarkans) un 165 flotes segmentiem līdzsvarā nebija (sarkans bija) vismaz viens ekonomiskais indikators, un tas nozīmē, ka arī paši šie segmenti nebija līdzsvarā, turklāt dažos gadījumos negatīvās tendences bija ieilgušas²². Tāpēc Komisija atgādina par pastāvošo prasību, ka dalībvalstis “laika gaitā paredz pasākumus, lai

¹⁹ [COM \(2014\) 545. KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI. Zvejas kapacitātes un zvejas iespēju līdzsvara analīzes pamatnostādnes saskaņā ar 22. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā \(ES\) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku.](#)

²⁰ Te ietilpst arī flote, kas zvejo tālākajos reģionos.

²¹ KZP regulas 22. pants.

²² Sīkāk skatīt pievienotajā dienestu darba dokumentā.

savu flotu zvejas kapacitāti pielāgotu savām paredzētajām zvejas iespējām, **ņemot vērā tendences** un pamatojoties uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem, nolūkā panākt **stabilu un ilgstošu līdzsvaru starp tām**²³. Līdzsvara panākšana starp ES flotu zvejas kapacitāti un pieejamajām zvejas iespējām ir process, nevis notikums. Optimizējot par ierobežotiem zivju krājumiem konkurējošo kuģu skaitu, līdzsvarā esoša flote ne tikai nodrošinās labākus rezultātus īstermiņā, bet arī, tiklīdz krājumi kļūs bagātīgāki, palīdzēs flotēm kļūt rentablākām ilgtermiņā. Līdzsvarotas un rentablākas flotes pavērs ceļu arī modernizācijai un uzlabos sektora pievilcību nākamajām zvejnieku paaudzēm²⁴.

Vēl jāatzīmē, ka joprojām trūkst bioloģisko datu no dažām flotēm. Komisija dalībvalstīm atgādina, ka visaptverošu flotes līdzsvara novērtējumu var veikt tikai tad, ja dati ir pilnīgi.

2026. gada 28. aprīlī Komisija publicēja pētījumu par ES zvejas floti²⁵. Tajā teikts, ka zvejniecības sektorā caurmērā grūtākais uzdevums ir optimāli izmantot pieejamo zvejas kapacitāti vai aizstāt to ar modernizētiem rīkiem. Dalībvalstīm ir svarīgi apsvērt, kā **pieejamo kapacitāti vislabāk izmantot, lai tas palīdzētu enerģētiskajā pārkārtošanā** un flotes modernizēšanā.

4. Sociālekonomiskā perspektīva

Saskaņā ar ZZTEK 2025. gada ziņojumu par ES zvejas flotes ekonomisko sniegumu bija sagaidāms, ka ES zvejas flote 2025. gada beigās gūs guvusi ievērojamu darbības peļņu, pārspējusi 2023. un 2024. gada sniegumu un nodarbinās vairāk nekā 155 200 cilvēku.

Tomēr tiek prognozēts, ka šī pozitīvā tendence, kuru galvenokārt noteikušas labas *MSY* sasniegšanas sekmes un pieņemama degvielas cena, sakarā ar kuģu degvielas cenu straujo kāpumu, ko izraisījusi situācija Tuvajos Austrumos, 2026. gadā pavērsīsies pretējā virzienā. Degvielas cenas kopš 2026. gada marta sākuma ir strauji kāpušas un tagad ir gandrīz divkārt lielākas nekā 2025. gada vidējā cena. Par litru degvielas ES zvejas flotē 2026. gada marta beigās maksāja aptuveni 1–1,10 EUR.

Kamēr ES zvejas flotes ekonomiskajam sniegunam veltītā ZZTEK 2026. gada ziņojuma (gaidāms 2026. gada septembrī) vēl nav, agrīnas aplēses liecina, ka tad, ja šādas degvielas cenas saglabāsies, ES zvejas flotes rentabilitāte 2026. gadā ievērojami kritīsies un zvejas flotēs un kopienās būs apdraudēts vērā ņemams skaits darbvieta. Turklāt tiek lēsts, ka **degvielas cenas pieaugums par 0,10 EUR** visai ES zvejas flotei **gada bruto peļņu samazina par 156 miljoniem EUR**.

Degvielas dārdzība dažādus flotes segmentus neietekmē vienādi. Dažos segmentos, kuros izmanto energoietilpīgus zvejas rīkus, enerģijas izmaksas var pārstāvēt pat pusi no kopējās izkrāvumu vērtības, un tas, ņemot vērā pašreizējo cenu līmeni, var nest zaudējumus. Kopumā

²³ KZP regulas 22. panta 1. punkts.

²⁴ [Jauns pētījums par zvejas flotes kapacitāti un ilgtspēju.](#)

²⁵ [Jauns pētījums par zvejas flotes kapacitāti un ilgtspēju.](#)

flotes segmenti, kas ir atkarīgi no ilgtspējīgi izmantotiem krājumiem un ir palielinājuši savu energoefektivitāti (vai samazinājuši degvielas patēriņa intensitāti), ir noturīgāki arī pašreizējos nelabvēlīgajos ekonomiskajos apstākļos. **Šīs tendences akcentē to, cik svarīgi ir saglabāt krājumus un paātrināt enerģētisko pārkārtošanu ES zvejas flotēs.** Tas ir nepieciešams divu iemeslu dēļ: lai mazinātu sektora neaizsargātību pret svārstīgām enerģijas cenām, it īpaši fosilo degvielu gadījumā, un lai uzlabotu vidisko sniegumu. Veicinot pāriešanu uz ilgtspējīgiem energoavotiem, zvejas flote tiks pasargāta no pašreizējās nestabilitātes un tiks atbalstītas ilgtspējīgas un ekonomiski noturīgas ilgtermiņa prakses.

Komisija atzīst, ka ilgstoši naftas un gāzes piegādes traucējumi var radīt ievērojamas ekonomiskās sekas. Tāpēc Komisija uzmanīgi seko līdzi tirgus norisēm. Enerģijas cenu pieauguma radītie iespējamie zvejniecības un akvakultūras un līdz ar to arī tirgus traucējumi, arī zvejas un akvakultūras produktu importa un eksporta aspektā, tiek cieši uzraudzīti. Jūras produktu tirgu apkalpojošie uzņēmējdarbības modeļi ir ļoti energoatkarīgi.

Atbildot uz pašreizējo situāciju, Komisija apzina un gatavo Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda (EJZAF)²⁶ satvarā pieejamos risinājumus. Mērķis ir panākt, lai dalībvalstis varētu nekavējoties sniegt atbalstu attiecīgajiem skartajiem operatoriem. EJZAF regulā ir paredzēts krīzi kompensējošs mehānisms, kas domāts to sektoru operatoriem, kurus skāruši ārkārtēji, būtiskus tirgus traucējumus radījuši notikumi. Līdz šim tas bija ticis iedarbināts vienu reizi – kad sākās Krievijas agresijas karš pret Ukrainu.

Komisija atzīmē, ka pastāv prasība uzrādīt pierādītu un pamatotu cēloņsakarību starp ārkārtējo notikumu un būtiskiem tirgus traucējumiem. Uz šāda pamata Komisija ir iedarbinājusi kompensācijas mehānismu saskaņā ar EJZAF regulu (26. panta 2. punkts) un 2026. gada 16. aprīlī pieņēmusi Komisijas īstenošanas lēmumu²⁷. Komisija aicina dalībvalstis turpināt procesus, kas vajadzīgi, lai atbalsts kļūtu attiecīgajiem sektoriem pieejams saskaņā ar nacionālajām EJZAF programmām un atbilstoši iedibinātajiem EJZAF noteikumiem un Kopīgo noteikumu regulām²⁸. Tomēr šis joprojām ir atvieglotais īstermiņa pasākums, kas nevar aizstāt strukturētu un konsekventu enerģētiskās pārkārtošanas politiku un centienus.

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1139 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un groza Regulu (ES) 2017/1004 (OV L 247, 13.7.2021., 1.–49. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj>).

²⁷ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2026/889 (2026. gada 16. aprīlis), ar kuru 2026. gada 28. februārī sākušos situāciju Tuvajos Austrumos atzīst par ārkārtas notikumu, kas rada būtiskus tirgus traucējumus (OV L, 2026/889, 16.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2026/889/oj).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159.–706. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

4.1 Sociālā dimensija

Pēc 2024. gadā veiktā sākuma stāvokļa apsekojuma²⁹ Komisija ievadīja iniciatīvu³⁰, kas novērtēs, kā ES tiesību aktos vislabāk iekļaut pastāvošos starptautiskos zvejnieku apmācības un sertifikācijas standartus, proti, Starptautisko konvenciju par zvejas kuģu personāla sagatavošanas un diplomēšanas, kā arī sardzes pildīšanas standartiem³¹. Iniciatīvas mērķis ir pievērsties zvejnieka profesijas lielās bīstamības aspektam³². Apmācība un sertifikācija ir viens no noteicošajiem paaudžu nomaiņas faktoriem, bet paaudžu nomaiņa ir vajadzīga, lai zvejošana turpinātos un tādējādi lai tirgiem visā ES turpinātu piegādāt veselīgu pārtiku un lai saglabātos piekrastes kopienas.

Paaudžu nomaiņas jautājums joprojām ir sarežģīts, un tiek prognozēts, ka vieglāks tas nekļūs, jo (ES iedzīvotāji kopumā un zvejnieki) noveco, bet jaunpienācēju zvejniecības sektorā ir maz. Tas ir saistīts arī ar pieticīgām algām, nenoteiktību par zivju krājumu bagātīgumu, priekšstatu, ka zvejnieka profesijai nav nākotnes, lielu darba slodzi, flotes un tehnoloģiju novecošanu, kā arī administratīvām problēmām un administratīvo slogu. Šī problemātika ir apskatīta **pirmajā gada sociālajā ziņojumā (ASOR)**³³.

Viens no KZP pamatmērķiem ir zvejniecības un akvakultūras sociālā ilgtspēja. Pēdējo piecu gadu laikā ZZTEK ekspertu darba grupas (EWG), konkrētāk, EWG 24-05, 23-17, 22-14, 20-14 un 19-03, izmantojot ES zivsaimniecības sociālās dimensijas rīkkopu, ir izstrādājušas virkni rīku un datu regulējumu, to vidū:

- nacionālos zvejniecību profilus (NFP);
- kopienu zvejniecību profilus;
- sociālos indikatorus un ar tiem saistītās datu kopas.

Šie rīki atbalsta KZP sociālās dimensijas praktisko ieviešanu un integrētu ieteikumu sniegšanu. ASOR sniedz konsolidētu pārskatu par KZP sociālo dimensiju zvejniecības, akvakultūras un apstrādes jomās.

5. Izkraušanas pienākums

Nelegāla un nedokumentēta izmešana ir galvenais ar izkraušanas pienākumu saistītais risks, kad zvejas darbības tiek veiktas jūrā. Lai šo risku novērstu, dalībvalstīm ir jāievieš pienācīgi uzraudzības un kontroles pasākumi. Tas, ka dalībvalstis izkraušanas pienākuma izpildei vajadzīgos kontroles pasākumus nav pieņēmušas, ir atzīmēts revīzijās, ko Eiropas Komisija

²⁹ [Sākuma stāvokļa apsekojums par zvejnieku apmācības un sertifikācijas prasībām ES dalībvalstīs.](#)

³⁰ [ES zvejnieku apmācības un sertifikācijas standarti.](#)

³¹ [1995. gada Starptautiskā Konvencija par zvejas kuģu personāla sagatavošanas un diplomēšanas, kā arī sardzes pildīšanas standartiem \(STCW-F\).](#)

³² [Eurostat: darbā notikušo nelaiemes gadījumu statistika.](#)

³³ Eiropas Komisija, Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK), *Social Data in EU Fisheries: methodology, dissemination, analysis and evaluation (STECF 25-02 & 25-13)*, Ballesteros, M., Kraan, M., Virtanen, J. un Guillen, J. (red.), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2026, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/6411168>.

veikusi 2017., 2020. un 2022. gadā. Revīzijas ziņojumos minētos trūkumus un apmēru, kādā problēma ar nelegālu un nedokumentētu ievērojama nozvejas daudzuma izmešanu joprojām pastāv, apstiprina arī citi avoti, piemēram, Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūras (EFCA) pētījumi un atbilstības izvērtēšanas ziņojumi³⁴. Jaunākajā EFCA ziņojumā nosauktas nesenākās dažādu flotes segmentu neatbilstības pazīmes un atzīmētas dalībvalstu grūtības izkrašanas pienākuma izpildi kontrolēt ar ierastiem līdzekļiem, piemēram, inspicējot jūrā.

Līdz ar izmetumu ierobežošanu izkrašanas pienākums turklāt prasa nozvejas reģistrēt un attiecīgā gadījumā atskaitīt no kvotas³⁵. Šajā sakarā ir svarīgi, lai nozvejas tiktu nosvērtas un pēc svēršanas reģistrētas pareizi. Komisija ir verificēšanas nolūkā daudzkārt apmeklējusi dalībvalstis, lai izvērtētu, kā izkrautie zvejas produkti tiek svērti un reģistrēti saskaņā ar ES noteikumiem. Daudzos gadījumos šo izvērtējumu konstatējumi atklāj neatbilstības attiecībā uz izkrauto daudzumu reģistrēšanas pareizību un kvotu apguves uzraudzību. Izkrašanas pienākuma revīziju, kā arī svēršanu un nozvejas reģistrēšanu verificējošo apmeklējumu konstatējumi uzrāda nozveju, t. i., izmesto daudzumu un izkrauto daudzumu, dokumentēšanas pareizības problēmas.

Pārskatot zivsaimniecības kontroles sistēmu³⁶, Kontroles regulā tika ieviesta prasība, kas noteic, ka par 18 metriem garākiem zvejas kuģiem, uz kuriem izkrašanas pienākuma neizpildes risks ir augsts, no 2028. gada 10. janvāra jābūt aprīkoti ar attālā elektroniskā monitoringa sistēmām. Lai gan paredzams, ka šī prasība skars salīdzinoši nelielu daļu no kopējās ES flotes, sagaidāms, ka attiecīgo izkrāvumu īpatsvars būs daudz lielāks. Komisija pašlaik strādā pie sekundārajiem tiesību aktiem, kuri jāpieņem, pirms šie noteikumi 2028. gadā stājas spēkā.

KZP regulas plašākas izvērtēšanas kontekstā Komisija ievadīja neatkarīgu, izkrašanas pienākuma izvērtēšanu atbalstošu pētījumu, un 2025. gada jūnijā tas tika publicēts³⁷. Arī minētajā pētījumā atzīmētas kontrolēšanas grūtības, kas rodas tāpēc, ka ir grūti nodrošināt uzraudzību jūrā, un secināts, ka izkrašanas pienākums caurmērā nav palīdzējis tuvoties izmetumu pakāpeniskās izskaušanas mērķim; pētījumā teikts, ka līdz šim izmetumi ES zvejniecībās nav mazinājušies un ka izmešana joprojām ir izplatīta prakse visos jūras baseinos. Pētījumā minēti vairāki faktori, kuru dēļ izkrašanas pienākuma īstenošana ir bijusi neveiksmīga, un īpaši atzīmēta to datu nepietiekamība, kas vajadzīgi, lai izmērītu ar pašreizējiem atbrīvojumiem atļauto izmetumu apjomu, uzraudzības un izpildes panākšanas

³⁴ [Atbilstības izvērtēšana | Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra.](#)

³⁵ KZP regulas 15. panta 1. punkts.

³⁶ 13. pants Padomes Regulā (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem; regula grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/2842 (2023. gada 22. novembris), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1224/2009 un attiecībā uz zivsaimniecības kontroli groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1967/2006 un (EK) Nr. 1005/2008 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1139, (ES) 2017/2403 un (ES) 2019/473 (OV L, 2023/2842, 20.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj>).

³⁷ [Izkrašanas pienākuma izvērtēšanu atbalstošs pētījums.](#)

rīku neefektivitāte, kontroles trūkums, zemas iepirkuma cenas industrijas līmenī un ziņotās grūtības ar noteikumu īstenošanu uz vietas.

6. Zvejas iespēju ievirzes 2027. gadam

6.1 Svarīgākie nākamo zvejas iespēju noteikšanas posmi

Komisijas priekšlikumu pamatā būs labākie pieejamie *ICES* un *ZZTEK* zinātniskie ieteikumi. Priekšlikumos būs iestrādāti arī lēmumi, kas pieņemti apspriedēs ar Apvienoto Karalisti, Norvēģiju un citām piekrastes valstīm³⁸, kā arī reģionālo zvejniecības pārvaldības organizāciju (*RZPO*) pieņemtie lēmumi un sociālekonomiskā analīze.

Komisija aicina arī dalībvalstis un ieinteresētās personas novērtēt *ICES* un *ZZTEK* ieteikumus, tiklīdz tie būs publiski pieejami, un atzīmē, ka ir daudz izdarīts, lai optimizētu *ZZTEK* darba grafiku attiecībā uz Vidusjūras rietumdaļu. Atsauksmes vai ieteikumus ieinteresētās personas var Komisijai sniegt ar konsultatīvo padomju un valstu iestāžu starpniecību vai individuāli.

Turklāt Komisija strādā pie tā, lai uz priekšu virzītos darbs pie kopīgas izmantošanas kārtības attiecībā uz plašā teritorijā sastopamiem krājumiem, kurus ES pārvalda kopīgi ar trešām valstīm, kam pašām šādas kārtības nav, un tādējādi lai ilgtspējīgā veidā apzvejoti tiktu arī kopīgie krājumi.

6.2 Zvejas iespējas dažādajos jūras baseinos

Runājot par krājumiem, kurus **Baltijas jūrā, Skagerakā/Kategatā un Atlantijas okeānā** pārvalda tikai ES, papildus zvejas iespēju noteikšanai saskaņā ar *MSY* un piesardzīgu pieeju Komisija turpinās virzīties uz zvejniecības atjaunojošas trajektorijas iezīmēšanu un centīsies iegūt attiecīgu zinātnisko ieteikumu no *ICES*.

Runājot par krājumiem, kurus pārvalda kopīgi ar Apvienoto Karalisti, Norvēģiju un citām piekrastes valstīm, mērķis joprojām ir zvejas iespējas noteikt, pamatojoties uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem un vienlaikus ņemot vērā sociālekonomiskos apsvērumus, un risināt sarunas par ilgtermiņa saglabāšanas pasākumiem, attiecīgā gadījumā arī par ilgtermiņa pārvaldības stratēģijām.

Komisija turpinās cieši sadarboties ar Apvienoto Karalisti, lai Specializētajā zvejniecības komitejā, kas izveidota ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, pildītu kopīgas divpusējās saistības, īpašu uzmanību pievēršot kritiskā stāvoklī esošu krājumu atjaunošanai. Turklāt divpusēji ar Norvēģiju un trīspusēji ar Apvienoto Karalisti un Norvēģiju tiks turpināts strādāt pie tā, lai nodrošinātu, ka zvejniecības ir ilgtspējīgas un kopīgie krājumi tiek pārvaldīti saprātīgi; te minams arī pašlaik notiekošais darbs pie *RTC* režīma un papildu pasākumiem, kas ir daļa no ilgtermiņa pieejas mencas krājumu atjaunošanai ziemeļu šelfā.

³⁸ Sākot ar 2026. gada oktobri, Komisija noturēs vairākas apspriešanās kārtas ar Apvienoto Karalisti, Norvēģiju un citām piekrastes valstīm. Mērķis ir šo procesu pabeigt laikus, tā lai iznākumu varētu izmantot Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes 2026. gada decembra apspriedēs.

ES joprojām ir apņēmības pilna atrast veidu, kādā kopīgi ar citām piekrastes valstīm ilgtspējīgi, līdzsvaroti un visaptveroši pārvaldīt plašā teritorijā sastopamus krājumus.

Attiecībā uz **Vidusjūru un Melno jūru** ir būtiski dalībvalstīm godprātīgi pildīt pārvaldības lēmumus, kas pieņemti, lai virzītos uz *West Med* daudzgadu plāna³⁹ un *GFCM* daudzgadu plānu⁴⁰ mērķiem. Šajā nolūkā dalībvalstīm – vajadzības gadījumā ar Komisijas atbalstu – turklāt būtu jāpastiprina vērienīgu nacionālajās EJZAF programmās paredzētu papildu pasākumu īstenošana.

Tā kā *West Med* daudzgadu plāna pārejas periods ir beidzies, Komisijas priekšlikuma mērķis būs panākt un saglabāt *MSY* attiecībā uz visiem krājumiem. Bez tam Komisija ņems vērā to, ko attiecīgās zinātniskās struktūras būs paveikušas, atjauninot labāko pieejamo zinātnisko ieteikumu par heku.

Kopīgie krājumi jāpārvalda arī tādēļ, lai starptautiskajos ūdeņos nodrošinātu ilgtspēju un garantētu **vienlīdzīgus konkurences apstākļus** Vidusjūrā un Melnajā jūrā. Šajā nolūkā priekšlikums par 2027. gada zvejas iespējām aptvers jau pieņemto *GFCM* lēmumu īstenošanas pasākumus un papildu pasākumus, kuri *GFCM* 2026. gadā vēl jāpieņem savā ikgadējā sesijā. Melnās jūras sugu KPN un kvotas Komisija ierosinās par akmeņpleksti (saskaņā ar *GFCM* daudzgadu plānu) un par brētliņu.

7. Secinājums

Lai gan ES zvejniecību ilgtspēja turpina uzlaboties, dažu krājumu un jūras baseinu gadījumā joprojām pastāv nopietnas problēmas. Pat ja zivju krājumus ietekmē ne tikai zvejošana, bet arī citi faktori, zvejošanas ietekme uz zivju krājumu stāvokli tomēr ir ļoti būtiska. Tāpēc ir jāturpina un pat jāpastiprina centieni uzlabot to krājumu ilgtspēju, kuri vēl netiek apzvejoti atbilstoši *MSY* mērķapjomiem. Biomasas samazināšanās un zivju krājumu papildināšanās apsīkums ir kļuvis skaidrāk saredzams un jāņem vērā, apsverot krājumu ilgtermiņa stāvokli. Ekosistēmu veselība nosaka arī zvejniecību veselīgumu. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāpastiprina ar reģionalizāciju saistītie centieni un jāierosina pasākumi, kas samazinātu nelabvēlīgo ietekmi uz jūras vidi (t. i., mērķsugu un nemērķa sugu piezveju, jutīgu sugu piezveju un nelabvēlīgo ietekmi uz jūras gultni). To var panākt ar dalībvalstu kopīgajiem ieteikumiem, kurus sniedz saskaņā ar KZP regulas 11. pantu un kuri ieteiktu ieviest tirgum gatavus selektīvus zvejas rīkus un modernas zvejas rīku tehnoloģijas, kā arī pasākumus, kas ierobežotu noslogojumu, kādu jutīgu veidu dzīvotnēm un aizsargājamās jūras teritorijās sastopamām sugām rada zvejošana. Turklāt, lai gan Jūras rīcības plāns nav saistošs, tas veicina mazāk kaitējošu zvejas paņēmieni izmantošanu un jutīgu sugu un dzīvotņu veidu aizsargāšanu, lielu uzmanību pievēršot vides saglabāšanas un sociālekonomiskās realitātes līdzsvarošanai un vienlaikus veicinot to, lai pāreja notiktu taisnīgi un godīgi.

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1022 (2019. gada 20. jūnijs), ar kuru izveido daudzgadu plānu zvejniecībām, kas izmanto bentiskos krājumus Vidusjūras rietumu daļā, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 508/2014 (OV L 172, 26.6.2019., 1.–17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

⁴⁰ [Pārvaldības plāni | Vidusjūras Vispārējā zivsaimniecības komisija](#).

Zvejniecība ir svarīga ES piekrastes kopienu ekonomikas daļa, taču tas var tā turpināties tikai tad, ja ir pietiekami daudz zvejojamu zivju un jaunā paaudze zvejnieka profesijā saredz savu nākotni. Ir jāpanāk līdzsvars starp zvejas piepūli un zvejas iespējām, un enerģētiskā pārkārtošana būtu jāpaātrina, lai nodrošinātu to, ka ES zvejniecības sektors ir rentabls, konkurētspējīgs un noturīgs un kā tāds spēj pārvarēt svārstīgo degvielas cenu radītās grūtības. Ekonomiskā snieguma vājums jau pašlaik var apdraudēt darbvieta drošību un algas un kavēt industriju investēt ES zvejas flotes modernizēšanā. Patlaban mēs piedzīvojam otro degvielas krīzi četru gadu laikā pēc Krievijas agresijas kara sākuma Ukrainā un ar Tuvo Austrumu konfliktu saistītās degvielas krīzes, un tas izgaismo vajadzību zvejniecības sektoram ar investīcijām un reformām, kuru mērķis ir stiprināt sektora noturību, inovētspēju un enerģētisko pārkārtošanu, uzlabot savu konkurētspēju, lai spētu šīs krīzes pārvarēt iespējami labāk.

Bez tam, lai nodrošinātu zivju krājumu atjaunošanos, dalībvalstīm ir uz zvejniecību jāraugās plašākā kontekstā un pilnībā jāīsteno attiecīgie ES tiesību akti⁴¹. Ja nebūs veselīgas jūras vides un veselīgu zivju krājumu, nākamajām paaudzēm nebūs zvejniecību. Vienlaikus ir svarīgi ņemt vērā arī ilgtspējas sociālekonomisko aspektu, t. sk. padarīt darba apstākļus pievilcīgākus jaunajām paaudzēm.

Šajā sakarā Komisija aicina dalībvalstis turpināt īstenot savas nacionālās EJZAF programmas, kas darbojas kā KZP stratēģiskais instruments un atbild uz zvejniecības sektora kolektīvo vajadzību pielāgoties un kļūt noturīgākiem.

Zvejas iespējas ierosinotā Komisijas priekšlikuma virsmērķis ir un paliek nodrošināt, lai zveja būtu vidiski ilgtspējīga ilgtermiņā un vienlaikus nestu ekonomiskus, sociālus un nodarbinātības labumus. Tāpēc 2027. gada priekšlikumi turpinās palīdzēt zivju krājumiem atjaunoties, arī ar atjaunojošām trajektorijām, un palīdzēs saglabāt jau sasniegto. Lai to panāktu, Komisija ļauj uz neatslābstošu visu ieinteresēto personu iesaisti un atbalstu, arī uz centieniem zvejojot selektīvāk, jo tikai ar kopīgiem pūliņiem mēs varam nodrošināt ES zvejniecību ilgtspēju nākamajām paaudzēm.

Komisija aicina dalībvalstis, konsultatīvās padomes, ieinteresētās personas un plašu sabiedrību līdz 2026. gada 31. augustam sniegt atsauksmes par šo paziņojumu.

⁴¹ Proti, Jūras stratēģijas pamatdirektīva, Putnu direktīva un Dzīvotņu direktīva, Ūdens pamatdirektīva un Dabas atjaunošanas regula.

PLĀNOTAIS DARBA GRAFIKS⁴²

Kad?	Kas?
2026. gada maijā–novembrī	<i>ICES</i> zinātniskais ieteikums
2026. gada jūnijā–augusta beigās	Paziņojuma sabiedriskā apspriešana
2026. gada augusta beigās	Komisija pieņem priekšlikumu par zvejas iespējām Baltijas jūrā
2026. gada septembra vidū	Komisija pieņem priekšlikumu par zvejas iespējām Vidusjūrā un Melnajā jūrā
2026. gada oktobrī–decembrī	Notiek ikgadējās pušu apspriedes par zvejas iespējām Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā
2026. gada oktobrī	Padomes sanāksme par zvejas iespējām Baltijas jūrā Ar piekrastes valstīm tiek apspriesti plašā teritorijā sastopamie Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļas krājumi
2026. gada oktobra beigās	Komisija pieņem priekšlikumu par zvejas iespējām Atlantijas okeānā / Ziemeļjūrā
2026. gada novembrī	<i>GFCM</i> ikgadējā sesija
2026. gada novembrī	<i>NEAFC</i> ikgadējā sanāksme
2026. gada decembrī	ZZTEK sniedz krājumu novērtējumu un ieteikumu par to pārvaldīšanu
2026. gada decembrī	Padomes sanāksme par zvejas iespējām Atlantijas okeānā / Ziemeļjūrā Padomes sanāksme par zvejas iespējām Vidusjūrā un Melnajā jūrā

⁴² Attiecībā uz RZPO pārvaldītiem krājumiem ES ūdeņos un konkrētos ūdeņos, kas nav ES ūdeņi, zvejas iespējas tiek pieņemtas pēc attiecīgās RZPO ikgadējās sanāksmes, un to dara, pārskatot Padomes regulu, ar ko nosaka zvejas iespējas.